

ERILAISUUS ON ARVO

Sakari Topeliuksen Maamme kirjasta (1875) *“Karjalainen on juurikuin päivänpuoli Suomen kansasta: avomielinen, kohtelias, vilkas ja kevytmielinen, herkkäuskoinen kuin lapsi, ei kuitenkaan ilman suomalaisen itsepintaisuutta. Kaikki yksivakaisuus, hiljaisuus ja jurous kansassamme on hämäläisiltä perittyä. On se varsin kummallista, että jumala on pannut nämä kaksi erilaista kansakuntaa niin likitysten toisiaan, että toinen täyttäisi toisensa vajavuutta.”*

Evoluutio ei ole luonut erilaisia ihmisiä sattumalta. Ihmisheimoissa on aina tarvittu huimapäitä, jotka ovat valmiita riskinottoon, maistelemaan tuntemattomia kasveja ja lähtemään horisontin taakse. Heimossa on aina tarvittu myös hidastempoisempia ja epäluuloisempia jäseniä, jotka pitäytyvät mieluummin siinä, mikä on turvallista ja tuttua. Huimapäitä menehtyi liiallisen riskinoton vuoksi. Turvallisuushakuisia menehtyi, koska he eivät mukautuneet muutoksiin. Kun heimossa on kumpiakin ja he jakavat kokemuksiaan toisilleen, heimo selviää.

Kaikki luonteenpiirteet ovat hyviä. Kysymys on lähinnä siitä onko jotain liian vähän tai liian paljon. Liian vähäistä huumorintajua pidetään tosikkomaisuutena ja liian voimakas voi loukata muita. Liian vähäinen tarkkuus merkitsee usein virheitä ja liian suuri aikataulujen pettämistä.

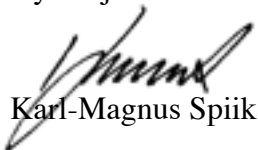
Käytännössä kaikkia piirteitä voi harjoitella, joka tarkoittaa ns. epämukavuusalueelle menemistä eli tehdään jotain mikä ei ole luontaista ja tuntuu vaikealta. Valtiotieteen tohtori Maija-Riitta Ollila: *”Jos ujo ja esiintymispelkoinen ihminen haluaa muuttaa itseään, hänen tulee uhmata pelkoaan toistuvasti ja esitelmöidä yhä uudestaan. Vähin erin luonne muuttuu.”*

Yli 30 -vuotisen urani aikana ovat eniten työhyvinvointia heikentäneet erilaisuuden ymmärtämisen ja arvostuksen puute sekä itsekkyyt, josta filosofian professori Jaakko Hintikka on sanonut: *”Ihmisellä on synnynnäinen kyky tarkastella asioita eri näkökulmista, mutta usein tämä menetetään kun ajattelu kapenee ja halutaan olla oikeassa.”*

Korona on työntänyt meitä erilleen toisistamme. Ehkä se ja alkava joulurauha auttaa katsomaan muita uusin silmin; arvostamaan enemmän erilaisuutta ja erilaisia näkökulmia. Maailmassa ei olisi tehty yhtään uutta keksintöä ellei joku olisi ajatellut eri tavalla kuin muut.

”Totuus ei pala tulesakaan”, mutta se näyttää eri suunnilta ja eri tasoilta tarkasteltuna erilaiselta. Avoin mieli ja kumppanin aito arvostaminen laajentaa näkökulmia, joita tarvitaan muuttuvassa ja myllertävässä maailmassa.

Hyvää joulua

Karl-Magnus Spiik